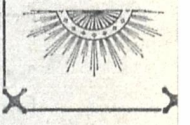


წილი 50 ა.



№ 45

1920 წ.
ოქტომბრის 17



ქართული მემკვიდრე

კარლთ კაუცკი საქართველოში

ბათომიდან თბილისისკენ

„ტრია“ და დავითი რომ ჩაბრძანდნენ ავტომობილში და უკანა ადგილები დაიჭირეს, შემდეგ კაუცკი და მისი მეუღლეც დასხდნენ წინა ადგილებზე და ავტომობილი დაიძრა რკინის გზის სადგურისკენ.

გზაში მათ შეხვდნენ საქართველოდან ევროპაში დასაბრუნებლათ გამგზავრებული დელეგატები.

როდესაც ავტომობილმა გვერდით ჩაუქროლა დელეგატებს, ტომ შოუმ ძლივს მოასწრო და კაუცკის რაღაცა ბარათი გადასცა.

სადგურის ბაქანზე კაუცკიმ გაშალა შოუს ბარათი და წაიკითხა:

— **ერიდგ:** ღამით მგზავრობას, კოპალს და მინ...

უკანასკნელი სიტყვის დამთავრება სიჩქარის გამო, ვერ მოესწრო შოუს, რას ნიშნავდა ეს დაუმთავრებელი „მინ“...:—მინისტრებს, მინადორას, თუ სხვა ვისზე კიდევ,—საიდუმლოებათ დარჩა კაუცკისათვის.

— აი, თქვენი მატარებელი: ჩაბრძანდით!— უთხრა ტრიამ კაუცკის.

— როგორ თუ ჩემი? მარტო ჩემი?— გაკვირვებით შეეკითხა კაუცკი.

— დიახ,— უპასუხა ტრიამ.

— ამდენი ვაგონები და მარტო ჩემი? მერე როგორ უნდა დაენაწილდე ამ 15 ვაგონში.

— კაუცკის სახეზე შეწუხება დაეტყო. უცებ მიტრიალდა და ორთქლმავლისკენ წაივიდა ჩქარი ნაბიჯით.

— ამხანაგო მემანქანევ!— მიმართა მან მემანქანეს, ორთქლმავალთან რომ მივიდა: დიდ ბოლიშ ვიხდი, რომ ხელს გიშლი, მაგრამ, დეთის გულისათვის, მოახსენევინეთ ეს ვაგონები... მე და ჩემი მეუღლე თქვენთანაც კარგათ მოვეწყობით... გთხოვთ, ამხანაგო...

მაგრამ „ტრიამ“ აღარ დააცალა, აიყვანა ხელში და ვაგონში ჩასვა.

ნატანების სადგურზე კარგა ხანს მოუხდათ შეჩერება. აქ კაუცკის მატარებელს კიდევ ორი სალონი—ვაგონი მოაბეს. ამ ვაგონებიდან გოკების ქუცვირილი, ქათმების კაკანი და ბატკნის ბლავილი მოისმოდა.

— ეს რაღა ვაგონებია?— იკითხა კაუცკიმ.

— ერთი ეშმაკისა გახლავთ, მეორე კი თაგუნასი... თბილისში მოდიან,— აუხსნეს მას.

— კარგი, მაგრამ რას ნიშნავს ეს საოცარი ხმები?

— სურსათ-სანოვანე მიაქვთ საზამთროთ თბილისში და ცოლშვილი მოჰყავთ თან.

კაუცკი იძულებული გახდა დაკმაყოფილიყო ამ განმარტებას...

სადგურ სუფსაზე მოუბეს „შექანჯალბულის“ ვაგონი, ნიგოთში,— „მ“-ს, ლანჩუთში—მორიელის, საჯავახოში—ბუტუნასი...

— განა ძვირად არ უჯდება სახელმწიფოს ეს ცალკე ვაგონები?— ვეღარ მოითმინა და იკითხა ბოლოს კაუცკიმ.

— ძალიან ძვირათ უჯდება, მაგრამ ამ „ეშმაკის მათრახის“ თანამშრომლებზე არაფერი მოქმედობს თითო მათგანს თითო სალონი-ვაგონი აქვს. ჩვეულებრივ სამგზავრო ვაგონში ფეხსაც არ შეადგამენ. ხალხიც აღშფოთებულია მაგათი საქციელით, მაგრამ ვერაფერს გაეხდით.— აუხსნეს კაუცკის საქმის ვითარება.

— ეს სწორედ საოცრება ყოფილა!— განცვიფრდა კაუცკი.

— თქვენ წარმოიდგინეთ, არც ერთი მინისტრი, არც მინისტრის ამხანაგი, არც რომელიმე დიდი მოხელე, არც გვარდიის დაწესებულებანი არ იკადრებს იმას, რასაც ესენი კადრულობენ. ყველანი ერიდებიან ცალკე ვაგონით მგზავრობას, რაო და სახელმწიფოს მეტი ხარჯი, არ მოუვიდეს და ხალხში უკმაყოფილობა არ გამოიწვიოსო. ჩვენს დემოკრატობაში ექვი არავინ შეიტანოსო... ესენი კი...

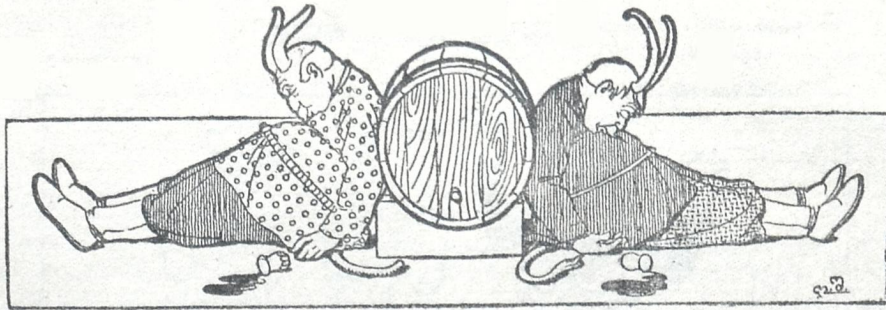
— საკვირველია! სწორეთ საკვირველია!— იძახოდა კაუცკი.

სადგურ სამტრედიაშიც კაი ხანს იცადეს. აქ გრ. სდუჩაინის სილონი-ვაგონი იყო მოსაბმელი.

როგორც იყო მორჩენ და სადგურზე მესამე ზარი დაირეკა. ორთქლმავალმა იკივლა, დასკიმა ძარღვები და გახშირებული, ქშენა დაიწყა, მაგრამ მატარებელი ვერას გზით ვერ დასძრა ადგილიდან... **თავუნა.**

(შემდეგი იქნება).





მიკს ნიღაბი!

საქართველოს დემოკრატიას.

ამხანაგებო! თქვენ ალბათ განცვიფრებული და შეიძლება აღშფოთებულიც ხართ იმ სასტიკი ბრძოლით, რომელსაც ლენინის ადგილობრივი აგენტები, ცნობილი რევკო სოცნარხოზაშვილის მე-თაურობით, ქართულ „კომუნისტში“ აწარმოებენ კარლო კაუცკის წინააღმდეგ.

ნეტავ რა ჩაიდინა ამ მოხუცმა ისეთი სიშინელი, რომ ეს უწყინარი პარტია, რომელიც ერთ-თავად უმანკო მტრედებისა და კრავებისაგან შესდგება, ასე გამოაყვანა მოთმინებიდან?—ჰფიქრობთ ალბათ თქვენ, როცა „კომუნისტის“ წერილებს კითხულობთ.

უნდა გამოგიტყდეთ, რომ ღღემდე ჩვენც ვერ გავგვეგო მიზეზი კაუცკის დევნისა, მაგრამ მას შემდეგ, რაც ის საქართველოში უნიღაბოთ მოგვევლინა აშკარა შეიქმნა, რომ ეს უღმობელი ბრძოლა და გაუნელებელი ლანძღვა-გინება არა თუ უსაფუძვლო და დაუმსახურებელი არ არის, არამედ დამყარებულია ყოვლად შეურყეველ ფაქტებზე და ისეთ საზარელ საქმეებზე, რომლის მსგავსი ჯერ ისტორიის არ ახსოვს.

საკმაოა მხოლოდ ერთხელ დანახვა კაუცკისა, მისი საშიშარი სახის გამომეტყველებისა და შმაგი მიხვრა-მოხვრისა, რომ კაცი შიშის ურუნტელმა აიტანოს.

როდესაც კაუცკი ქუჩაში გამოდის, ახლო-მახლო უბნები უდაბნოთ იქცევა ხოლმე; თავზარდაცემული ქალები, ბავშვები და ყველა ქუჩად მავალნი ეზოებში და სახლებში იმალებიან, ასე გგონია, სახლებიც კი ერთმანეთს ეკვრიან შიშისაგან და კანკალებენო, მზეც ღრუბელს ეფარება და ქარსაც სუნთქვა უჩერდება. მხოლოდ ჩვენი შეუდრეკელი და მოვალეობისთვის თავდადებული მილიციონერები სდგანან ურყევად თავიანთ პოსტებზე, და მზად არიან მსხვერპლად შეეწირონ ქალაქისა და მოქალაქეების კეთილდღეობას.

საშიშარია, როდესაც კაუცკი ქვეითად დასეზრობს თბილისის ქუჩებში, მაგრამ ასეზის უფრო საზარელია, როცა ის ავტომობილით მოევლინება ქალაქს. მის ავტომობილს ბავშვიც კი იცნობს: შუბლზე ექვს სხივიანი წითელი ვარსკვლავი ახატია და უკან ხუთი სლავიანური ასო აზის.

მისი გიჟური სრბოლისგან მთელი ქალაქი ძრწის და ჰკანკალებს: ტრამვაის ვაგონები ღიანდაგს სტოვებენ და მალაზიებში თუ ღელეებში აფარებენ თავს, დამფრთხალი ცხენები ბინებში უფარდებიან მდგმურებს, ხოლო-თავგანწირული მილიციონერები ველარ უძლებენ ამ საშინელებას და ღენის სარდაფებში ჩადიან სულის მოსაბრუნებლად.

ასეთია კარლო კაუცკი.

მაგრამ მარტო ამით არ არის გამოწვეული ის დაუნდობელი დევნა, რომელსაც მის წინააღმდეგ კომუნისტები აწარმოებენ.

კაუცკის საცხებით დასახსიათებლად საქიროა ქართველ დემოკრატის წინაშე დასურათხატებულ იქმნას მთელი ისტორია მისი თავზარდამცემი მოღვაწეობისა.

კარგათ გვესმის, რომ ამ საკითხის საცხებით ამოწურვა ჩვენს სუსტ ძალღონეს აღემატება, მაგრამ იმ შემთხვევაშიც კმაყოფილი ვიქნებით, უკეთუ მკითხველი ოდნავ მაინც გაითვალისწინებს იმ საზარელ საფრთხეს, რომელსაც კაუცკის მოღვაწეობა უშხადებს საერთოდ კაცობრიობას და კერძოდ საქართველოს დემოკრატიას.

საერთო გზა სოციალიზმისაკენ.



ისინი დიდხანს ხელი-ხელ ჩაკიდებულნი მიდიოდენ ნარ-ეკლით მოფენილი გზით სოციალიზმის სამეფოსაკენ.

უცებ კაუცკი მოწყვეტით შესდგა, საკურველი მოიშინჯა და ადგზნებული თვალეებით მიაჩერდა რალაცას სიერცეში. ირგვლივ გამეფებულ სიჩუმეს კაუცკის გახშირებული სუნთქვა არღვევდა.

— ამხანაგებო! ჰხედავთ? ერთი ძლიერი დაკვრა, ერთი მოხერხებული ნახტომი და ჩვენ სოციალიზმის ქვეყანაში ვიქნებით,—წარმოსთქვა მან ნაქერ-ნაქერ მეტის მეთი მღვლეარებისაგან.

ლენინმა და ტროცკიმ შეშინებული თვალეები მიაპყრეს გამაგებულ მოხუცს და მამა-შვილური აღერსითა და დარიგებით სცადეს მისი დაწყნარება.

— დამშვიდდი, ამხანაგო! რასაც უნნ ჰხედავ, ის სოციალაზმი არ არის. ღმერთმა ჰქმნას, ჩვენი შვილები და შვილიშვილები მოესწრენ სოციალიზმის სამეფოს! ჯერ კიდევ დიდი გზა გვაქვს სავალი... ვიაროთ!

გ ა ნ უ ო რ ე ბ ა



კაუცკი შეკრთა, თითქო საკუთარ ყურთასმენას არ უჯერისო. გაკვირვებით შეჰხედა მათ და უთხრა:

— გაფრთხილდით, მეგობრებო! მგონი, ჩემი დიდი ხნის ექვი მართლდება და წვრილ-ბურჟუა-

ზიული ლიბრი თვალთა ხედვას გიბნელებს თქვენ. წინ, თუ კიდევ შეგჩენიათ ოდნავი ერთგულება სოციალიზმისა! აბა, გადავხტეთ!

— შენ სცდები, ამხანაგო. მანდ უფსკრულია. თუ გადავხტით, დავიღუბებით! დაიმშვიდე გრძნობები და ერთად ვიართ ნაცადი გზით. ეს გზა არის გზა დემოკრატიზმით სოციალიზმისაკენ! კაუცკი აენტოა: სახეზე აღმური მოედო, თვალთაგან ნაპერწკლები გაჰყარა.

— მოლაღატენო! სოციალ-გამცემლებო!—დასქეჟა მან მრისხანე ხმით:—ფიქრი დემოკრატიზმისათვის მაშინ, როდესაც სოციალიზმი ჩვენ ხელთ არის! ეს ხომ გაყიდვა პარლეტარიატისა! იარეთ როგორც ვსურდეთ! მე კი ჩემი გზა მაქვს.

— შენი გზა საბედისწეროა! საქმეს დაღუბავ... ხალხი არ გამოგყვება.

— ხა-ხა-ხა-ხა!—დემონიურათ ვადიხარხარა კაუცკიმ: ხალხი არ გამოგყვებაო?! ვინ არის ხალხი? ხალხი ძალას ემორჩილება... არ გამოგყვება და—ძალით წავათრევ! სისხლის ზღვით მოვრწყავ ქვეყანას, ქვას-ქვაზე არ დავტოვებ და ვნახოთ, როგორ არ წამომყვება?! უკანასკნელად გეკითხებით: გინდათ თუ არა ჩემთან წამოსვლა.

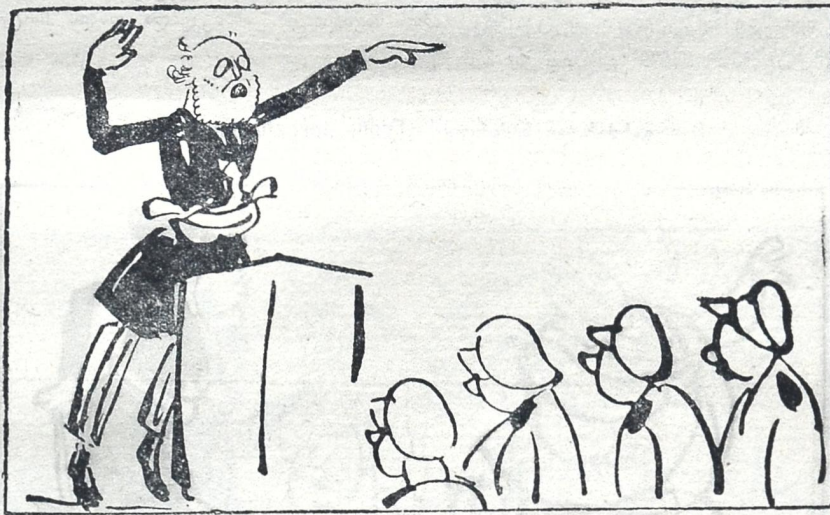
კაუცკის სიტყვები ლახვარივით მოხვდა ლენინისა და ტროცკის სათნოიანსა და უმანკო გულს.

— სისხლიო?!—განუსაზღვრელის შიშით წამოიძახა ლენინმა.

— სისხლიო?!—ზიზლით გაიმეორა ტროცკიმ.

— ჩვენ გვძავს სისხლის ღვრა! ღმერთმა ნუ მოგვასწროს თუნდ ერთი წვეთი სისხლის დანახვა! სისხლის მღვრელთან სიარული ჩვენ არ შეგვიძლიან! არა, გზა-დაბნეულო ამხანაგო! ჩვენ შენთან ვერ წამოვალთ!—დასძინეს ორთავემ ერთად.

ზავი. პური და მიწა



კაუცკიმ საბოლოოთ აირჩია გზა დიქტატურისა.

— შეიარაღებული ძალა! აი რით შეიძლება ქვეყნათ სოციალიზმის დამყარება! მრისხანეთ დასაძახა დიქტატორმა და გაეშურა ფრონტისკენ, სადაც ოთხი წლის ომით დაქანცული ჯარისკაცი სასოწარკვეთილებას იყო მიცემული.

— ამხანაგებო!—მიმართა მან ჯარს,—ვისთვის ღვრით თქვენს უმანკო სისხლს? ნუ თუ არ იცით, რომ ეს არის ომი იმპერიალისტური და არა სამოქალაქო. ძირს იმპერიალისტური ომი, გაუმარჯოს ომს სამოქალაქოს! მუსრი ოფიცრობას! მუსრი ბურჟუაზიას! მუსრი კაპიტალიზმს! მუსრი კონტრარევოლიუციას. მე ვაცხადებ სოციალიზმს დამყარებულათ! თქვენ კი სოციალიზმის დარაჯნო მიიღებთ ზავს, პურსა და მიწას!

სოციალისტური ლაშქარი ფრონტიდან დაიძრა. მთელი ქვეყანა კილით-კიდემდე შეინძრა, სისხლით შეიღება.

— ღმერთო მაღლო! დაღუბავს ქვეყანას, დაღუბავს კულტურას, დაღუბავს თვით სოციალიზმის იდეას, და მდულარე ცრემლით ინამებოდა.

ტერორი მარჯვნივ—ტერორი მარცხნივ.

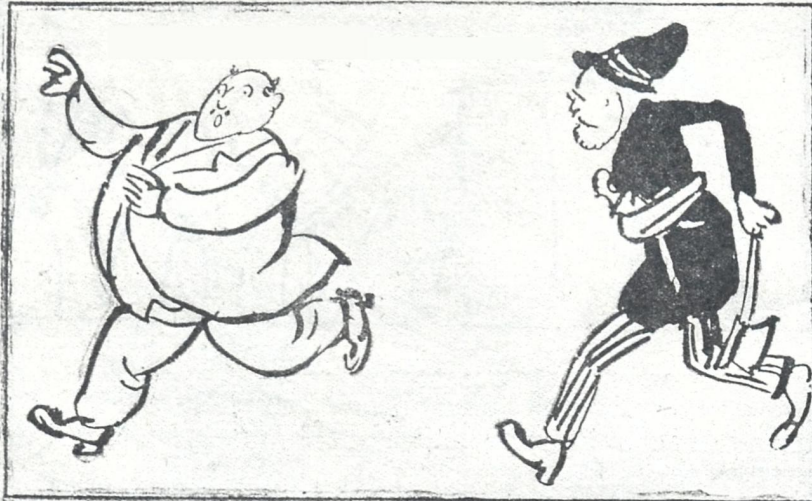


რაც დრო გადიოდა კარლო კაუცკი თანდათანობით აღრმავებდა რევოლუციას.

— ტერორი მარცხნივ! ტერორი მარჯვნივ! გადაისროლა მან დღიურ ლოზუნგათ აბობოქრებულ მასსაში, და დაიწყო ბართლომეს თევები მთელს სოციალისტურ ქვეყნებში.

თავით ფეხამდე აღჭურვილი კაუცკი საკუთარის მაგალითით ამხნეებდა თავის სოციალისტურ ლაშქარს და მუსრაედა ყველას მარჯვნივ, თუ მარცხნივ.

გასძარცვე ნაძარცი! (Грабь награбленное)



სათნო და მოსიყვარულე გული ლენინ-ტროცკისა გამოუთქმელ ტკივილებს გრძნობდა კაუცკის საქმეთა შემხედვარე. მათმა მწუხარებამ უმაღლეს წერტილს მიაღწია, როცა კაუცკიმ ახალი ლოზუნგი გადაისროლა სოციალისტურ მასსაში. აი ეს ლოზუნგი:

— ამხანაგებო! სძარცვეთ მძარცველები! Грабь награбленное!

და როგორც მოწინავე მებრძოლთა შორის, თვით კაუცკი, ნიჯახით ხელში, ეკვეთა ბურჟუაზიას დასამხობათ და გასაძარცვავათ.

ქ მ ა ქ მ ა ზ ე .



დიდსა და პატარა ქალაქებში სოციალიზმი უკვე დამყარდა: მუშათა უბნები ბურჟუაზიულში გადასახლდა, ბურჟუაზიული მუშათა განაპირა უბნებში. დარჩა მხოლოდ სოფელი. სამოქალაქო ომის მზეს ჯერ იქ არ შეუნათებია. გლეხკაცობა, როგორც სფინქსი ეგვიპტისა, უძრავათ სდგას.

დიდ ხანს ასეთი მდგომარეობის მოთმენა შეუძლებელი იყო და აი კაუცკიმაც თავის დღიურ წესრიგში უპირველეს საკითხათ გლენთა შორის სამოქალაქო ომის გაჩაღება დასვა.

თავისი განზრახვის სისრულეში მოსაყვანათ მან დარაზმა ლატაკი ნაწილი სოფლის გლეხკაცობისა და მიუსია თავის მოძმეებს.

ბრძოლა კაპიტალიზმთან.



— ამხანაგებო! სოციალიზმი აღმოცენდება მხოლოდ და მხოლოდ კაპიტალიზმის ნანგრევებზე. ჩვენი საღმთო ვალია ჯერ აღმოვფხვრათ ძირიან ფესვიანათ ყოველივე ნასახი კაპიტალიზმისა და მის ნანგრევებზე აღვმართოთ დიდებული სასახლე სოციალიზმისა.

ასე განაცხადა კაუცკიმ ერთ მრავალრიცხოვან მიტინგზე. ლენინის მომხრეები შეეკამათენ მას:

— სცდებით ამხანაგებო! სოციალიზმი უნდა დაეფულოს კაპიტალიზმის მიერ შექმნილ სიმდიდრეს და განავითაროს, თა....

მას არ აცალეს სიტყვის დამთავრება, სტაცეს ხელი და სატუსალოში უკრეს თავი.
 კაუცკი კი ენერგიულათ შეუდგა კაპიტალიზმის აღმოფხვრას. მან ააფეთქა ყველა ფაბრიკა
 ქარხნები, ყველა სახელოსნოები და საწყობები. დასტოვა მხოლოდ ისინი, რომლებშიაც თოფ-იარაღსა და ყუმბარებს ამზადებდნენ.

ძირს ტრანსპორტი.



ყველაფერი თითქმის ნორმალურ პირობებში ჩადგა: სამოქალაქო ომი უმწვერვალესობამდე
 განვითარდა; ტერორი ძილშიაც მოსვენებას არავის აძლევდა; ბურჟუაზია გაიძარცვა; კაპიტალიზმის
 ნაშენი დაინგრა. დარჩა მხოლოდ ტრანსპორტი.

და აი კაუცკის დაუღალავი ენერგია აქაც შეუდგა საქმეს. რკინის გზები, სადგურები, ხიდები,
 მატარებლები და ორთქლმავლები ერთიანად შემუხრულ იქმნა, რითაც ტრანსპორტის მწვევე საკითხი
 საბოლოოთ გადაიჭრა.

მუსრი კონტრ-რევოლიუციონერებს!



რევოლიუციის გარღმავება ისეთი სწრაფი ნაბიჯით წავიდა წინ, რომ თითქმის ბურჟუაზიული
 ცხოვრება სახელმწიფოსი პირველყოფილ კომუნისზმის ღონეზე დავიდა.
 მოხდა დიდი გადასახლება: ხალხი ქალაქიდან სოფლებში გაიკრიბა, სოფლიდან კი უღრან ტყეებში.

ბურჟუაზია, დემოკრატია და პროლეტარიატი ერთმანეთში აითქვიფა, ერთ კლასათ ჩამოყალიბდა და ერთნაირათ გადაეჩნია: ქაშა-სმას; ჩაცმა-დახურვას და შრომას.

თავისუფალი მოქალაქე სოციალისტური სამშობლოსა რასაკვირველია თავისი ნებით არ იმუშავებდა და დიქტატორი კარლო კაუცკი იძულებული გახდა თითო მუშისათვის თითო წითელ არმიელი მიეყენებია მცველად.

— ჩვენი გონივრული და მეგობრული რჩევის უარყოფა ძვირათ დაუჯდა ჯიუტ კაუცკის—სწერდა ერთ-ერთ არა ლეგალურ ფურცელში ლენინი.—ნაცვლად სოციალიზმისა მან დაამყარა უსასიზღრესი ყაზარმული რეჟიმი.

კაუცკი კი კვლავ მძვინვარებდა. მან ლენინი და მისი მიმდევრები კონტრ-რევოლიუციონერებათ გამოაცხადა. დაიბარა მრავალ წლოვით „ოხრანკაში“ ნამსახური ამხანაგები და უთხრა—მთელს დედა-მიწაზე ჩვენი სახელმწიფო ერთად-ერთი სოციალისტური სახელმწიფოა. სოციალიზმში შეუძლებელია აზრთა სხვადასხვაობა. დააარსეთ „ჩრეზვიჩაიკა“ და დაიჭირეთ ყველა, ვინც ისე არა ფიქრობს, როგორც თქვენი სახელოვანი დიქტატორი. მუსრი კონტრ რევოლიუციას!

ბურჟუაზიული მიქარვა...



— ჩვენ გვშია! ჩვენ გვცივა! ჩვენ დასვენება გვჭირია!

მიმართეს ერთხელ კაუცკის ლონე მიხდილმა მუშებმა. — თუ პურს არ მოგვცემ, შრომის ქირას არ მოგვიმატებ და სამუშაო დროს არ შეგვიმცირებ ჩვენ გაფიციცებით: გაფიცვის თავისუფლება ჩვენ ბრძოლით გვაქვს მოპოებული.

— რაო!? დასქეპა კაუცკიმ. — რის თავისუფლება, რომელი თავისუფლება! განა არ იცით, რომ თავისუფლება ეს მხოლოდ ბურჟუაზიული მიქარვაა და სხვა არაფერი?!

კაუცკი გააფთრებით დაერია თავისუფლებათა პანთეონს და ერთი შეტევის შემდეგ სინდისის, კრების, გაფიცვის, რწმენის და სხვა მაგვარ თავისუფლებათაგან მხოლოდ მოგონება და დარჩა.

ხოლო როცა „ბურჟუაზიული მიქარვა“ შემუსრულ იქმნა კაუცკიმ გამართა როცა განდგომილთა და ჩრეზვიჩაიკის დიპლიპიტოს ხმაზე თავგანწირულათ ჩააოუარა.

დამპალი დასავლეთი.



კაუცკის მიერ დამყარებულ სოციალიზმის ამბავმა მთელი ქვეყანა აალაპარაკა. მსოფლიო ბურჟუაზია შიშმა და მწუხარებამ შეიპყრო, მსოფლიო პროლეტარიატი კი—სიხარულმა.

— აი, ალექსის ქვეყანა!— აღმოხდა გულის სიღრმიდან დასავლეთ ევროპის პროლეტარიატს: აი, მაგალითი ჩვენთვის! იმათგან უნდა ვისწავლოთ ჩვენ ახალი ქვეყნის შენება, დაუყონებლივ უნდა გაიგზავნოს დელეგაცია, რომელიც საკუთარის თვალთ იხილავს ქვეყნიურ სამოთხეს და დაბრუნების შემდეგ გზის მაჩვენებლად გამოგვადგება!

მუშათა დელეგაციამ ადგილობრივ ინახულა ერთად ერთი სოციალისტური ქვეყანა და წარსდგა კაუცკის წინაშე.

— ამხანაგო! მიმართა მან კაუცკის: ჩვენ სოციალიზმი სულ სხვა გვარათ გვქონდა წარმოდგენილი... ჩვენ გვეგონა, რომ სოციალისტურ ქვეყანაში ყველა თავისი ბედის მადლიერი იქნებოდა... ჩვენ ვფიქრობდით, აქ დაგვხვდებოდა სიტყვის, კრების, სინიდისის თავისუფლება, პიროვნების ხელშეუხებლობა... შენ კი მთელი ქვეყანა უზარმაზარ საპყრობილეთ და სასაფლაოთ გადაგიქცევია, ხალხი ყურმოკრილ მონად გავიხდია; თავისუფალი აზრი დაგიხრჩვია და ხიშტებზე წამოგიგვია... ჩვენ ვგმობთ შენს ბარბაროსულ „სოციალიზმს!“ ძირს კაუცკი! გაუმარჯოს ლენინს და ტროცკის!

ამ სიტყვების გაგონებაზე კაუცკიმ ჯერ საზარლად გადიხარხარა, შემდეგ მისი სახე ბრავმა და მრისხანებამ მოიკო. დაქრილ მხეცივით მივარდა ის დელეგაციას და დასქვილა:

— შორს ჩემგან მოდალატეებო და გამყიდველებო! თქვენ ღირსი არა ხართ სოციალისტურ წყობილებისა! არ დამენახოთ! გასწით აქედან! წადით ბურჟუაზიულ საქართველოში! იქ არის თქვენი ადგილი! მე კი ვიშოვი ერთგულსა და საიმედო მოკავშირეს! გასწით!

Drang nach Osten!



სოქვა და შეასრულა.

მეორე დღესვე დაიბარა ამხანაგი კამო და უთხრა:

— შენ უნდა შეასრულო ერთი დიდი მონდობილობა: ანტანტის მოთხოვნით კონსტანტინოპოლის ციხეში ზის ამხანაგი ყურშუმ-ფაშა. მას ბრალდება 25000 ქრისტიანის ამოკლეტა მცირე აზიაში და მექრთამეობა. დაუყოვნებლივ უნდა მოაწყო მისი ციხიდან გაპარების საქმე და აქ მომგვარო.

კამო წავიდა.

ორი კვირის შემდეგ ამხანაგი ყურშუმ-ფაშა კაუცკის კაბინეტში იყო. კაუცკი და ყურშუმ-ფაშა მაგიდას უსხდნენ და მსოფლიო სოციალურ რევოლუციის გეგმას აწყობდნენ.

— ჩვენ უნდა ვიმოქმედოთ შეერთებულის ძალით, — ეუბნებოდა კაუცკი ყურშუმ-ფაშას: ჩვენს შეერთებას ხელს უშლიან საქართველო და სომხეთი, რომელნიც ჩვენსა და თქვენ შორის ჩაჩხირულან. უპირველეს ყოვლისა უნდა ამოვეკლიტოთ ამ ქვეყნების ხალხი, შემდეგ შეერთებულის ძალით გავსწიოთ აღმოსავლეთისაკენ!

შ ა ხ ს ე ი - ვ ა ხ ს ე ი!



დასავლეთ ევროპის შესარცხვენათ და გასაბახებლათ ყურშუმ-ფაშის წინადადებით კ. კაუცკიმ მოიწვია აღმოსავლეთის ხალხთა ყრილობა.

ყრილობის დამთავრების შემდეგ გაიმართა გრანდიოზული აღმოსავლეთური ლიტანია „შახსეი-ვახსეი“.

კ. კაუცკი სტკებოდა დიდებული სანახაობით. ამ რაინდულმა ჩვეულებამ ისეთი ძლიერი შთაბეჭდილება მოახდინა დიქტატორ კაუცკიზე, რომ საგანგებო დეკრეტის ძალით „შახსეი-ვახსეი“ საერთაშორისო სოციალისტურ ლიტანიით იქმნა აღიარებული.

უ მ ა ნ კ ო მ ს ხ ვ ე რ კ ლ ნ ი.



იმ საშინელმა და სამწუხარო ამბებმა, რომლის მოწამეც კაუცკის მეოხებით ლენინი და ტროცკი გახდნენ, ეს ორი მოციქული სათნოებისა და სიყვარულისა შიძიმე საგონებელში ჩააგდო.

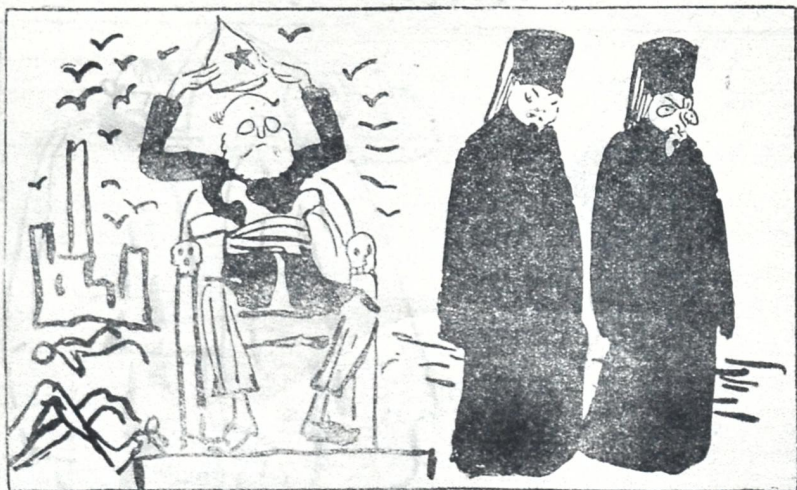
— რაღაა ჩვენი სიკაცხლე?— ეუბნებოდა ლენინი ტროცკის: მთელი აღმოსავლეთის სოციალისტური პროლეტარიატი საბოლოოდ მოჰხიბლა კაუცკიმ. მხოლოდ ევროპისა და ამერიკის მუშახალხი დარჩა ჩვენი ერთგული! ასეთ ყოფას სიკვდილი სჯობია! მხოლოდ ცხელი ტყვია გვიხსნის ამ სატანჯველისაგან!

ტყვიის ხსენებაზე ტროცკის გული შეუწუხდა და აღიდახანს იყო გრძნობა-მიხილი.

— ეგ რა სთქვი, აშხანაგო?— ძლივს წარმოსთქვა მან, როცა გონს მოვიდა:— ტყვია... სიკვდილი! ოჰ, ღმერთო ჩემო!.. ნუთუ სხვა გზა არ არის? განა არ შეიძლება, რომ თვალეგი აეხილოს და დაუბრუნდეს ძველს, ნაცად გზას? ნუ აეჩქარდებით, მოვიცადოთ!



გვირგვინი და მონასტერი.



არ გამართლდა ტროცკის მოლოდინი.

კაუცკი არა თუ დაუბრუნდა ძველ გზას, არამედ ისე შორს წავიდა მარცხნით, რომ უკვე უკიდურეს მარჯვენა მხარეზე ამოჰყო თავი.

მან განაცხადა:

— ეხლა ყველასათვის აშკარაა, რომ კოლექტიური მართვა-გამგეობა პროლეტარიატის მტრებისაგან არის მოგონილი. სოციალისტურ ქვეყანას უნდა განაგებდეს ერთი პიროვნება, რომელსაც უნდა ამოძრავებდეს ხალხის სიყვარული და მისი ინტერესების შეგნება. ეს ერთი პიროვნება ვარ მე და მხოლოდ მე უნდა მმორჩილებდეს ჩემი ქვეყანა.

კაუცკიმ თავს გვირგვინი დაიდგა და სამეფო ტახტზე დაბრძანდა.

ამ საზარელი სანახაობით გულ-მოკლულნი ლენინი და ტროცკი საბოლოოთ გამოეხზოვნენ ამ ქვეყნიურ ამოცანით სავსე ცხოვრებას, ბერ-მონაღვნებათ აღიკვეთენ და მონასტრის მყუდრო კედლებს შეაფხრეს თავი.

— ყოვლად წმინდაო სასწაულოთ-მომქმედო ნიკოლოზ მირლიკიელო!—აღავლენდნენ ისინი მხურვალე ლოცვას: შეუნდე კაუცკის შეცოდებანი მისნი, რამეთუ არა უწყის, რასა იქმს!

დასკვნა ნაამბობისა

ჩვენ გავაზავეთ.

თქვენს წინაშე ყურსამენად და თვალსაჩინოდ გადავშალეთ კარლო კაუცკის მთელი დანაშაულობანი საერთაშორისო პროლეტარიატის წინაშე.

სახელდობრ:

კარლო კაუცკიმ უარყო ძველი, ნაცადი გზით სიარული სოციალიზმისაკენ.

კარლო კაუცკიმ გამოიწვია განხეთქილება მუშათა შორის.

მანვე უარყო გზა დემოკრატიზმისა და ირჩია დიქტატურა უმცირესობისა უმრავლესობაზე.

კაუცკიმ გაამეფა კიდით კიდემდე საშიშარი, დაუზოგველი ტერორი.

კარლო კაუცკიმ დაანგრია ყველაფერი, რაც წინა თაობას აუშენებია.

მისი მეოხებით მძვინვარებს და ანადგურებს ქვეყანას დაუსრულებელი სამოქალაქო ომი.

მან აამხედრა უკულტურო ფანატიზმი აღმოსავლეთისა დასავლეთის კულტურის წინააღმდეგ.

მან გაამეფა საშიშარი ინკვიზიცია „ჩერეზვიჩაიკებისა“.

კაუცკიმ შემოიღო მუშათათვის კატორღული წესები მუშაობისა.

მანვე მოსპო ყოველგვარი თავისუფლებანი.

მასვე მიჰყავს ქვეყანა სამეფო ტახტის აღდგენისაკენ.

კმარა ამხანაგებო! ყოველივე ამის შემდეგ თქვენთვის აშკარა უნდა გახდეს მიზეზი იმ ღვარძლიანი კამათისა და ლანძღვა გინებისა, რომელსაც ლენინის აღგილობრივი აგენტები კაუცკის წინააღმდეგ აწარმოებენ.

დასასრულ არ დავფარავთ. ვიტყვით, რომ ჩვენც ადამიანის შვილები ვართ. შეუცდომელ რომის პაპად თავი არ მიგვაჩნია. მოგახსენებთ ჩვენს საკუთარ აზრს, მაგრამ ვინ იცის, შეიძლება ჩვენ ესცდებოდეთ. შეიძლება თქვენი შეხედულებით ყოველივე ის, რაც ჩვენ კარლო კაუცკის მივაწერეთ, სხვას უფრო შეეფერებოდეს. რატომაც არა! ყველაფერი შეიძლება და თუ ეს მართლა ასე დარჩა, მაშინ რასაკვირველია ჩვენებური კომუნისტების ლანძღვა გინებაც სხვა ადრესზე უნდა გაიგზავნოს.

დავშთებით თქვენი მოყვარულნი:

ეშმაკი და თავუნა



შექანჯალეზულის ლექსები

ვაშა! ვაშა! ტაში! ტაში!
 დავსცხოთ ტაში, ძმავ, სარგისა!..
 ბიჭო ავი რა მოგვესწრო—
 — ხილვა კარლო კაუცკისა...
 აბა, ჩვენ ვინ არ გვეწვია—
 — სწამდათ მარტო თვისი ქისა,
 ახალ სტუმრებს სხვა აზრი აქვთ—
 — ვაშა, მხცოვან კაუცკისა,
 აბა, მაქრით ავაზვიროთოდ
 დიდი ყანწი ჯიხვის რქისა,
 და გადავკრათ სადღეგრძელო
 ჩვენი კარლო კაუცკისა...
 დავითვერი... მიხარია,
 თუმცა თავში არ მაქვს „ისა“,
 მიხარია, როცა ვხედავ
 დიდს მოწაფეს კარლ მარქსისა,
 თურმე მარქსმა რაც იქ სთესა,
 ხალხი უფრო დღეს აქ მკისა,
 თუ არ გჯერათ, აბა ჰკითხეთ
 ჩვენს ქალარა კაუცკისა.
 მიხარია, ვლხინობ, ვმღერი:
 ოდელია, აბა დელი...
 გიუმსმანსი, დე ბრუკერი,
 ინგელსი და რენოდელი,
 ტომას შოუ, სნოუდენი,
 ვანდერველდე ემილ... მარკე,—
 — ყველა ვნახე: მშრომელ ხალხის
 მოამაგე, სულის სარკე.
 ვით კოპწია, მორთულ ქალწულს
 უნდა ცქერა სწორ სარკისა,
 ისე ხელებ დაკორეებულს

მუშას—ხილვა კაუცკისა.
 მე ავაესებ კვლავ ტკბილ მაქრით
 დიდს ყანწს, ქართულს, ჯიხვის რქისას,
 და მივართმევ სადღეგრძელოს
 ჩვენს მხსნელ, ჩვენს თეთრ გიორგისას.
 თქვენც დალიეთ და უსურვეთ
 გამარჯვება გიორგისა...
 ბევრს გველეშაპს გადაახტა,
 დღეს მასპინძლობს კაუცკისა.
 დავითვერი... გამომესხა
 ვგონებ რქები ეშმაკისა,
 უღვინოთაც დამათრობდა
 ხილვა კარლო კაუცკისა.
 პურ-მარლით განთქმული ვართ,
 (ცარიელი თუმც გვაქვს ქისა)...
 მაჭარს, ყურძენს და ფელამუშს
 არ მოვაკლებთ კაუცკისა.
 დეე, მანაც შეისწავლოს
 გემო ჩვენი ფელამუშის...
 დეე, მანაც დაინახოს
 გზა და კვალი ჩვენი მუშის.
 ტაში, ტაში, ქუხდეს ტაში!
 ვაშა კარლო კაუცკისა...
 ვისაც სიბრძნით რამ უთესავს,
 იმას კიდევ მოიმკისა...
 მეორმოცეთ გამოვცალე
 ყანწი დიდი, ჯიხვის რქისა...
 გამიწითლდა ცხვირის წვერი...
 მსგავსად ძვირფას ლალის ქვისა.
 და ამიტყდა ძგერა ქვისა.

შექანჯალეზული



...იხილე კაუტკი!

(გურული სენა)

რა მოგვესრა აგი, რა ამბავია აგი ჩვენს თავზე... რავე გვესევა ცაი და ქვეყანა, მტერი და მოყვარე... ნეტაი, რა შევიქენით ამნაირი, რომ ქვეყანა ჩვენდა სანახავათ მოდის, სიზმარში რომ ვერ ვნახავდი, იმისანე ხალხი ვნახე... ვინ გინდა, რომ არ იყო ჩვენი: ერთხანს გვიტრიალეს იქიდან-აქედან: ხან თათრებმა, ხან ანგლიჩანებმა, ხან ბალშენიკებმა, ხან აღერბეჯანელებმა და ხან ჯანდაბელებმა... ჩვენი მოყვრები, ძმები და აფხანიკები ცოცხალისტები ქე გვიყურებდენ შორიდან... მტრებმა რომ ვეფერი დაგვაკლეს და ყველას რომ გვარიანი ნიახური ვაქამეთ, ცოტა დაგვანებეს თავი... გავგივს აგი ჩვენმა მოყვრებმა და გულუკვირდენ; თქვეს თურმე:

— ბიკო, რა ხალხი ყოფილა აგი ქართველები, წამოდი ერთი ვნახოთო...

— და აგია, ქე მევესწარი მაგენის ნახვასაც... მარა ყველაზე უფრო კაუტკის ნახვა რომ მელირსა, აგია საქმე... ყველაფერს მივესწრებოდი მეგონა და კაუტკის ნახვა თუ მელირსებოდა, აგი აღარ მეგონა... რაც დევობადე და ცოტა ავი და კაი გევიგე მას მერე მესმის მისი სახელი... სულ თავიდან პროლეტარი ვიყავი და ქე ვცოცხალისტობდი. პაწა წერა-კითხვა ქე ვიცოდი გვარიანათ, რაცხა ცოცხალისტების ნაწერებსაც ქე ვკითხულობდი, ხან ჩუმათ—ლეღში და ხან ცხადათ, ჩემი თავი გავითარებულად მიმაჩთა... ოღონდ ერთი რამე მაწუხებდა: ერთი ჩემსავით გაფტქენილი ცო-

ციალისტი აფხანიკი მყავდა, ბეგლარე ეთქვა... დევიწყებლით ხშირათ კამათს კრებებზე იქნებოდა თუ კერძოთ... რავეც კი შეატყობდა რომ გავამტყუნებდი, მაშინათე მეტყოდა:

— შენ რა იცი, აფხანიკო, რა გესმის, აგი ასეა მე რომ ვამბობ კაუტკის წიგნებში სწერია, თუ არ გჯერა, აი, **იხილე კაუტკის** ესა და ეს ტომი. რავეც კი ჩუუდგებოდი კრიკაში, მაშინათე მეტყოდა:

— თუ არ გჯერა, კაუტკის ნაწერი, ესა და ეს ტომი წიკითხე და გეიგებო.

ტომიც ამოგივარდა და გვარიც მეთქი, ვეტყოდი. ბიკო, სად არის აგი წიგნები, რომ იხახი, რომ ვერ ვნახე მეთქი... ვეძებდი. ყველას ვეხეწებოდი: მაჩვენეთ ერთი აგი წიგნები, ერთი გევიგო რას ამბობს კაუტკი, რომ არ მომცა საშველი მაგ ბიკმა მეთქი. თურმე არ შეგვამოს კირმა! ბოლოს გევიგე, არც მას არ ქონია აფერი წაკითხული, მე მაწონებდა თურმე თავს და აგი რა ვიცოდი... დაგრჩი ასე... დავინტერესდი კაუტკის ნაწერებით და პაწა რაცხა-რაცხები ქე წევიკითხე მისი ნაწერი. მარა მის ნახვას თუ მოვესწრებოდი, ამას რავე ვიფიქრებდი... ამასაც მევესწარი. დეინახე კაუტკი და მაშინათე გამახსენდა ბეგლარე და მისი: „იხილე კაუტკი“... შართლაც ვიხილე ნამდვილი კაუტკი... კაცის საქმე თურმე ქკუა ყოფილა, თვარა ისე ჩვენს დიანოსას ვავს, რომ შეხედო.

ლუკაიეს ობოლი





კ. კ ა უ ტ კ ი

„ე ზ მ ა კ ი ს მ ა თ რ ა ს ი“

თვეში ღირს 200 მან., ცალკე ნომერი 50 მან., გამოწერა შეიძლება სამი თვით.

ქურნალში დაიბეჭდება აგრეთვე **განცხადებები**.

მისამართი: თფილისი, რუსთაველის პროსპექტი № 24.